

Štev. 17.

Leto 7.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Za 40urni delavni teden. Splošna akcija delavstva, organiziranega v URSS-u.

Ogromna nezaposlenost delavstva, ki se od meseca do meseca samo povečava in grozi zavzeti sedaj na zimo še večji obseg, vedno bolj zaostreje težko nasprotje med delavci in delodajalci. Posledice brezposelnosti in popolnega obubožanja širokih delavskih mas so vedno hujše in treba je nujno poiskati uspešno sredstvo, da se naraščanje brezposelnosti zaustavi in začne zmanjševati in poleg splošnega gospodarskega načrta, ki naj bi predvideval velika in tudi mednarodna investicijska dela, je smatrati kot najuspešnejše sredstvo — skrajševanje delovnega časa po vseh delavnicah, tovarnah in podjetjih, kjer se obratuje.

Združena delavska strokovna zveza Jugoslavije, v kateri je včlanjen tudi naš savez, je začela širokopotezno akcijo za uvedbo krajšega delovnega časa. Obrnila se je do kr. vlade in narodne skupščine s posebno predstavo za ratifikacijo ženevskih konvencij o delovnem času in intervencijo vlade za mednarodno skrajšanje delovnega časa na 40 ur tedensko.

Objavljamo spomenico, ki se glasi: »Vsi ukrepi privatne inicijative in javnih institucij, da bi se naredilo konec strašni gospodarski krizi, so ostali doslej glas vpijočega v puščavi. Gospodarske konference, tako mednarodne kakor lokalne, niso dale pričakovanih rezultatov ne v pogledu finančnih aranžmajev in tudi ne v pogledu pravične razdelitve blaga med narodi, ki bi zadovoljili in vsaj v doglednem času omogočili rešitev iz gospodarskega, socialnega in političnega pekla, v katerem se nahaja vse človeštvo. Upanje na uspeh vseh teh naporov pa je zelo majhno, ako ne pride do splošnega mednarodnega pomirjenja in popolnega medsebojnega zaupanja, za kar pa ni danes idealnih izgledeov.

Med tem pa v vseh državah pošast gospodarske krize povečava zlo, v katerem poginja celotna družba. Število nezaposlenih delavcev, ki je tekmo zadnjih par let poskočilo od 10 na 25 milijonov, se bo po računih merodajnih faktorjev v raznih državah v teku prihodnje zime povečalo na najmanj 30 milijonov. Napredek tehnike in racionalizacija ter politični pretreslaji v nacionalnem oziru na drugi strani dajejo še žalostnejše izgleda za omiljenje krize in zaposlenje milijonov brezposelnih delavcev.

Ako upoštevamo industrijski razvoj naše države, smo mi z brezposelnostjo enako prizadeti kot vse druge države. V spomenici od 10. marca smo ugotovili, da je pri nas 200 tisoč brezposelnih delavcev. Med letom je bil delovni trg nekoliko razbremenjen, vendar pa je veliko število delavcev stalno ostalo brez dela. V bodoči zimi pa se pričakuje občutno pojačanje brezposelnosti.

Jasno je, da za razbremenitev natrpanega delovnega trga momentano ne pride v poštev podvzemanje kakih velikanskih novih del, ki bi zmoglo tako ogromne mase delavcev zaposliti, marveč se more in mora zaposlitev brezposelnih osigurati le pri delih, ki se danes izvršujejo.

Po vsem svetu vedno bolj dozoreva prepričanje, da je 48urni tedenski, odnosno osemurni delovni čas predolg za današnje stopnjo tehnične produkcijske sposobnosti. V Ameriki se že resno debatira o 30urnem delovnem tedniku in na izredni seji upravnega sveta mednarodnega biroa dela, dne 22. 9. so predstavniki delavstva z devetimi predstavniki vlad, med katerimi so Fran-

cija, Nemčija in Italija, in enim predstavnikom poslodavcev sklenili, da naj predloži mednarodni biro dela prihodnji mednarodni ali ekonomski konferenci ali delovni konferenci načrt konvencije o 40urnem delovnem tednu.

Med tem ko mednarodno pod pritiskom izrednih težkoč dozoreva rešitev za skrajšanje delovnega časa pod osem ur — v svrhu zaposlitve množice brezposelnih, ki si drugače ne more zasigurati legalnega preživljanja, pri nas še nismo ratificirali ženevske konvencije o delovnem času. Med 15 državami, ki so te konvencije brezpogojno ratificirale, so tudi tri balkanske: Grčija, Rumunija in Bolgarska.

Z ozirom na ogromno število nezaposlenih delavcev pri nas, z ozirom na velik preokret v svetovni javnosti v mišljenju o potrebi in dovoljeni dolžini delovnega dneva za delavstvo, z ozirom na odlok izrednega zasedanja mednarodnega biroa dela v Ženevi verujemo, da bo kr. vlada in narodna skupščina uvidela, da je zadnji čas, da končno tudi naša država ratificira vsaj ženevsko konvencijo o delovnem času. S tem bo tudi naša država stopila v vrsto onih, ki posvečajo problemu gospodar-

ske krize in nezaposlenosti delavstva svojo pažnjo, ter si bo omogočila lažji prehod k izvršitvam sklepov, ki se danes postavljajo na mednarodnih forumih glede vprašanja delovnega časa v industriji in obrti. Nujna rešitev tega vprašanja od strani kr. vlade in narodne skupščine bi prinesla pomirjenje v delavske vrste, ki danes z bojznijo radi negotove prihodnosti stoje na pragu zime.

Istočasno izkoristimo to priliko, da kr. vladi in narodni skupščini postavimo enodušno zahtevo našega delavstva:

da se pridruži prizadevanju upravnega sveta mednarodne organizacije dela v Ženevi, ter podpro skupno z vladami Francije, Nemčije in Italije željo delavstva po zakonski določitvi 40urnega delovnega tedna, ki naj bo maksimalni delovni čas za delavstvo v vseh gospodarskih panogah.

Združena delavska strokovna zveza je pozvala vse priključene organizacije, da sodelujejo pri tej akciji za skrajšanje delovnega časa, ki ga vodi mednarodni proletarijat vedno odločneje.

Shodi se bodo vršili tudi v dravski banovini in pozivamo že danes vse železničarje, da se teh shodov polnoštevilno udeležijo.

Naprej! V akcijo! Za 40urni delovni teden! Za zaposlitev brezposelnih! Za ukinitje redukcij in brezplačnih dopustov na železnih!

Težek položaj železniških delavcev.

Kljub opetovanim izjavam, ki so jih dobile na merodajnih mestih železničarske deputacije, da se ne bo uvajalo novih redukcij, ker je z dosedanjimi ukrepi itak proračun uravnotežen, so zadele železniške delavce in profesionaliste zopet nove redukcije.

Komaj so bili ukiniteni brezplačni dopusti na postajah, že je prišel odlok, da se uvede še težje brezplačne dopuste pri progovnih delavcih in profesionalistih. Pri tem niso prizadete vse direkcije enako in tudi ne vse sekcije v eni direkciji, marveč je pri eni sekciji uveden velik brezplačni dopust, pri drugi sekciji se dela zopet redno, po nekod je brezplačni dopust po dva dni, drugod po pet, da celo po osem in deset dni mesečno. V delavskih družinah, ki se že itak nahajajo v veliki bedi, je zavladal sedaj naravnost obup, ker stojimo pred zimo, v shrambi progovnega delavca pa ni ne krompirja in ne najbolj navadnih živil, v drvarnicah ni drv ne premoga, družina je strgana in bosa.

Naš savez se je obrnil s spomenicami na železniške direkcije, na Ministrstvo saobračaja ter ostale merodajne faktorje in je zahteval nujne odpomoči. Naše podružnice so se obrnile do narodnih poslancev ter jim orisale veliko bedo, v kateri žive železničarji ter apelirale na nje, da podvzamejo vse potrebno za rešitev delavskih družin in preprečijo, da bi državne prometne naprave prednjačile pri povečevanju brezposelnosti.

Objavljamo danes spomenico ene naših podružnic, ki jo je poslala poslancu dotičnega sreza. Ta spomenica se glasi:

V imenu vseh železničarjev, organiziranih v podpisani podružnici, čast nam je opozoriti Vas, gospod poslanec, na nevzdržen položaj, v katerem se nahajajo železničarji vseh kategorij, posebno pa železniški delavci, kateri nujno čakajo odpomoči.

Tekom zadnjih dveh proračunskih let so se prejemki in pravice železničarjev stalno zmanjševale, največje redukcije pa so se izvršile

iz razlogov »štednje« tekom zadnjega leta. Gospodje narodni poslanci so se zavzeli z vso silo za zaščito kmečkemu stanu, pri tem pa so ostale neupoštevane vse težnje delavstva ter so bili v prvi vrsti najtežje prizadeti železničarji.

Še danes dolguje državna prometna ustanova železničarjem v ljubljanski direkciji nad 10 milijonov dinarjev na diferenci iz leta 1923, ki je bila od ministra saobračaja in ministra financ že davno odobrena v izplačilo, pa do danes še ni bila izplačana. Železniškim delavcem se je že od itak mizernih plač (Din 3 do 4 na uro, so običajne plače progovnih delavcev) odvzelo še 10% za uravnoteženje budžeta, istočasno pa se jim je naložilo plačevanje dvojnih in celo trojnih prispevkov za pokojninski fond, poleg tega pa se je uvedlo za progovne delavce še po več dni brezplačnega dopusta, tako da so te delavske družine v obupnem položaju ter vlada v njih že lakota. Kaj bo prinesla zima, mislimo, da ni treba opisovati. Delavec si ne more preskrbeti živil in kuriva za čez zimo, saj njegova plača ne zadostuje za tekočo prehrano. Delavski otroci bodo izpostavljeni največjemu pomanjkanju ter grozi propadanje celih družin.

Še slabše so napovedi za bodočnost, ker se zahteva za novi budžet še večja štednja ter se upravičeno bojimo, da se bo hotelo bremena prevajati zopet na ramena že itak najslabše plačanih.

Odgovor Ministrstva saobračaja na naše predstave.

Ravno ob zaključku lista smo prejeli od Ministrstva saobračaja pod br. 7426 in 21857 od 3. oktobra 1932 odgovore na naše predstave radi delavskih vprašanj. Odgovori se glase:

1. Diferenca iz leta 1923 se bo izplačala železniškim delavcem v najkrajšem času, t. j. čim bo odobren naknadni kredit.

V slabem položaju se nahajajo tudi upokojenci, saj morajo še vedno skoraj po cel mesec čakati na izplačilo pripadajoče jim penzije. Delavci pa se direktno boje iti v pokoj, ker upokojitev po 30 in več letih službe pomeni za nje skoraj obsodbo na največje pomanjkanje. Navaden delavec mora doplačati za penzijski fond za nazaj po 8000 do 10.000 dinarjev, ki se mu odtegujejo od penzije ter njegova penzija ne zadostuje niti za najbornejšo prehrano.

Apeliramo na Vas, gospod poslanec, da se bodete z vsemi silami zavzeli za takojšnje zboljšanje položaja železničarjev, da se ukine brezplačne dopuste pri progovnih sekcijah, izplača diferenca na katero čakajo delavci že 9 let, redno izplača pokojnine ter v bodočem budžetu osigura za železnice tak kredit, da se bodo zadnje redukcije lahko ukinitile in delavstvo redno zaposlilo.

Pričakujemo, da se bodete v narodni skupščini odločno zavzeli za rešitev železničarjev, da boste dosegli, da se storjene krivice popravijo in reši delavske družine pred poginom.

Danes, ko se išče izhod, kako bi se pomagalo gospodarskim krogom, ki ravno ne žive v bednem položaju, ko se vse posvetuje o pomoči kmečkemu stanu, se mora najti tudi čas, da se posveti primerno pažnjo delavskim vprašanjem. Na drugem mestu prinašamo poročilo o akciji za uvedbo 40-urnega delavnika na teden. Temu vprašanju je treba posvetiti največjo pažnjo in ga takoj rešavati. Treba je sprejeti takoj zakon o minimalnih dnevnicah in treba je odvzeti podrejenim edinicam in direkcijam možnost uvajanja daljših brezplačnih dopustov. Če je štednja tako nujno potrebna, naj se reducira tam, kjer redukcija ne bo uničila družin in pahnila v bedo. Naj se že enkrat ukrepa o ukinitvi generalne direkcije državnih železnic, o kateri se je že večkrat sklepalo, da je nepotrebna.

Ni pa pravilno, da se išče nove dohodke tam, kjer jih je nemogoče dobiti. Tako se upravičeno čudimo, da so se povišale skoraj za 100% najemnine železniških stanovanj ravno delavcem.

Poglejmo samo železniško kolonijo v Mariboru, kjer še vedno ni napeljana elektrika, ni urejena kanalizacija. — S 1. oktobrom je tudi tukaj železniška uprava povišala te najemnine kar za 100% in to s 1. majem 1932, torej za pol leta nazaj. Železničarji, ki so doslej komaj in komaj izhajali s skrajno nizkimi mezdami, so s tem povišanjem hudo prizadeti.

Tudi tu apeliramo na merodajne faktorje, da krivico, ki se je zgodila ravno delavcem pri odmeri najemnin v železniških stanovanjih, takoj popravijo in odrede za železniške delavce najnižje najemnine.

**SODRUG ALI SI ŽE PORAVNAL
NAROČNINO!**

2. Zahtevi za ukinitvev 5% zmanjšanja delavskih plač se ni moglo ugoditi z ozirom na današnje finančne razmere kakor tudi z ozirom na to, da je to zmanjšanje izvršeno na podlagi zakona in uredb o zmanjšanju prejemkov.

3. Da je vprašanje priznavanja članstva v prejšnjih provizijskih zavodih in vprašanje vplačila dolgujoče razlike

na članarini za ves ta čas razpravljano s projektom pravilnika o delavcih drž. železnice, ki bo v najkrajšem času stopil v veljavo. V tem pogledu se je šlo delavcem kolikor je bilo le mogoče, na roko.

4. Da se delavcem, upokojenim po 1. juliju 1930 ne more izplačati rodbinske in osebne draginske doklade, ker v delavskem pravilniku ta doklada ni predvidena. Uredba o draginskih dokladah delavcev je vsled uveljavljanja

delavskega pravilnika prenehala veljati za novo upokojene delavce.

5. Da je bila izvršena revizija redukcije železničarjev ter da je bilo pri tej priliki večje število ekonomsko slabših in z več službenimi leti ponovno sprejetih nazaj v službo. O ostalih reduciranih železničarjih pa, ki vsled pomanjkanja kreditov niso mogli biti sprejeti nazaj, se vodi evidenca in čim bo zahtevala službena potreba ter budžetna možnost, bodo poklicani nazaj v službo.

Iz strokovnih sekcij.

SEKCIJA DELAVSKEGA OSOBJA.

Gospodu direktorju ljubljanske direkcije je bila predložena za rešitev najvažnejših delavskih zadev obširna spomenica, ki se glasi:

Podpisanemu savezu je čast obrniti se do Vas, gospod direktor, s prošnjo, da bi posvetili Vašo posebno pažnjo reševanju delavskih vprašanj in da bi podvzeli vse, da se delavstvo, posebno še progovno delavstvo, reši bede in lakote, ki mu grozi.

Ker je Vam zelo dobro poznan izredno težek položaj, v katerem se nahaja delavstvo, zaposleno pri železnicah, ne bomo v naši spomenici opisovali to stanje, marveč Vas prosimo, da bi se blagovolili zavzeti za čimprejšnjo rešitev sledečih vprašanj:

1. **Ukinitev brezplačnih dopustov pri progovnih sekcijah.** Ze od uvedbe zadnje redukcije delavstva in delavskih plač sem se podeljuje osobju pri progovnih sekcijah brezplačni dopust po več dni v mesecu, sedaj pa je prišel odlok, da bo brezplačni dopust znašal kar šest do osem dni mesečno. Pri vseh ostalih službenih edinicah je bil brezplačni dopust že davno ukinjen, le pri progovnih sekcijah se stanje vedno poslabšuje, dasi je delavstvo pri progovnih sekcijah že preje bilo najslabše plačano. Če bo ostal odlok o šest do osemdnevem brezplačnem dopustu v veljavi, potem bo progovni delavec delal mesečno komaj 17 dni ter bo moral od svojega borpnega zaslužka še plačevati davek, bolniško blagajno in najmanj po 80 Din za delavski penzijski fond. Ker bo znašal povprečni zaslužek progovnega delavca le 450 do 600 Din mesečno, po odbitku gornjih odteglajev pa le 330 do 450 Din mesečno je jasno, da ta znesek ne bo zadoščal niti za najborejšo prehrano delavskih družin, kaj šele za obleko, stanovanje, kurjavo in šolanje otrok ter grozi popolna degeneracija teh delavskih družin, beda in obubožanje pa bodo sigurno imele še dalekosežne posledice ter je dolžnost vseh faktorjev, da priskočijo težko prizadetemu delavstvu na pomoč, da se vse to prepreči.

Prosimo, gospod direktor, da bi opozorili Ministarstvo saobračaja, kakor tudi kr. vlado na težek položaj, v katerem se nahaja delavstvo, ki zlasti na območju ljubljanske železniške direkcije nima nobenega premoženja ter živi le od zaslužka svojih rok ter da bi predlagali, da se omili beda s sledečimi ukrepi:

a) da se ukine zadnje 10% redukcijo delavskih plač ter v novem budžetu osigura zadosten kredit za izplačilo delavskih mezd ob normalnem delavnem času;

b) da se ukine brezplačni dopust pri progovnih sekcijah in signalnih delavnicah;

c) da se za čas teh izredno težkih razmer sistira ubiranje naknadnih prispevkov za delavski penzijski fond.

2. **Izplačilo difference iz leta 1923.** Delavstvo na območju ljubljanske železniške direkcije je še posebej zelo zapostavljeno vsled tega, ker do danes še ni dobilo izplačane difference iz leta 1923, dasi je izplačilo te difference bilo že opetovano odobreno tako od Ministarstva saobračaja, kakor tudi od Ministarstva financ. Stojimo pred zimo ter bi se moralo delavstvo preskrbeti s kurjavo ter potrebnimi živili, kar mu je nemogoče, ker njegovi prejemki ne zadoštujejo niti za pokritje rednih izdatkov. Zato apeliramo na Vas, gospod direktor, da bi z vsem Vašim vplivom na merodajnih mestih v Beogradu izposlovali, da bi se delavska diferenca še tekom tega meseca izplačala.

3. **Oddajanje železniškega sveta ob progah v najem.** Po nalogu direkcije so progovne sekcije vse osobe, ki ima v najemu železniški svet ob progah, obvestile, da so jim najeminske pogodbe odpovedane ter da se bodo izvršile ponovne licitacije železniškega sveta in sicer skupno v večjih kompleksih. Med osobe se razširjajo govorice, da se bodo licitacije udeležili tudi privatniki in v tem slučaju je sigurno, da bodo izlicitali železniški svet privatniki ter bo izgubil progovni delavec, čuvaj in ostali nižji nameščenci še zadnjo ugodnost ter bo moral svet jemati v podnajem od privatnih oseb. Upamo, da so te govorice pretirane in imenom vsega prizadetega osobja apeliramo na Vas, gospod direktor, da ne dopustite oddajanja železniškega sveta ob progah v najem privatnikom, marveč da odredite, da se tudi za bodoče železniški svet oddaja v najem le železničarjem, kar je utemeljeno tudi iz prometno varnostnih ozirov. Če bi se železniški svet oddal privatnikom, potem imajo oni dostop popolnoma do proge, kar bo povečalo možnost železniških nezdov in bo sigurno uprava imela od tega le škodo, nikakor pa ne koristi.

4. **Priznanje stalnosti vsem onim delavcem, ki so člani delavskega penzijskega fonda.** Z novim delavskim pravilnikom se

je vsem onim delavcem, ki so prišli na železnico starejši od 33 let, odvzelo stalnost in vsled tega sedaj že dve leti ne dobe nikakega dopusta. Ker je za članstvo v delavskem penzijskem fondu prvi predpogoj stalnost, je jasno, da bi morala uprava vsem onim delavcem, ki so člani delavskega penzijskega fonda, avtomatično priznati stalnost. To so izvršile vse železniške delavnice, kjer taki delavci dobe redno pripadajoči dopust, ni pa to še izvedeno v ostalih službenih edinicah (kurilnicah, sekcijah, postajah in skladiščih) ter Vas vsled tega prosimo, gospod direktor, da bi čimprej izposlovali tozadevno principijelno tolačenje ter odredili, da se vsem tem delavcem prizna stalnost in podeli dopust.

5. **Zaposlovanje profesionistov pri progovnih sekcijah za navadne delavce.** V območju progovnih sekcij se je tekom zadnjih mesecev udomačila praksa, da se dodeli profesioniste k delu med progovne delavce in se jim istočasno zmanjša plača. Ta postopek ni utemeljen po delavskem pravilniku ter prosimo, gospod direktor, da se odredi, da se ima profesioniste uporabljati za v njih stroko spadajoča dela in da se jim njihovih plač na ta način ne reducira.

6. **Sprememba predpiso delavskega pravilnika.** Ker sedaj posebna komisija sestavlja nov delavski pravilnik prosimo, gospod direktor, da bi pri komisiji zastopali najvažnejše težnje in želje delavskega osobja in sicer:

a) da se zopet uvede avtomatično napredovanje po službenih letih;

b) da se spremene predpisi pokojninskega fonda in ukine naknadno vplačevanje prispevkov ter za pokojninski fond uvede paritetno upravo analogno kot je pri bolniškem fondu;

c) da se veljavnost zakona o zaščiti delavcev razširi tudi na železniške delavce in profesioniste;

d) da se zmanjša službena doba za doseg polne penzije na 30 let;

e) da se za kaznovanje disciplinarnih pregreškov stalnih delavcev uvedejo disciplinske komisije;

f) da se delavstvu zasigura pravo na delavno obleko in sporedne pripadlosti, ako vrši tako službo, za katero sporedne pripadlosti pripadajo.

Prosimo, gospod direktor, da bi rešavali te vprašanje posvetili Vašo posebno pažnjo in rešili delavstvo iz obupnega položaja.

IZ SEKCIJE VLAKOSPREMNEGA OSOBJA.

Na podlagi zaključkov zadnjega sestanka vlakospremnega osobja je ljubljanska sekcija vlakospremnega osobja predložila g. direktorju v rešitev več zadev s spomenico sledeče vsebine:

Podpisanemu savezu je čast zaprositi Vas, gospod direktor, da bi blagovolili vzeti v reševanje sledeče zadeve, ki jih predlaga vlakospremno osobje ljubljanske železniške direkcije:

1. **Nabiralni vlaki naj vozijo podnevi.** Pri sestavi novih voznih redov prosimo, da bi se direkcija postavila na stališče, da se ne vpeljava nabiralnih vlakov ponoči, ker je bila svoječasnno to navada le pri bivši južni železnici, povsod drugod pa so vozili nabiralni podnevi. — Ponoči je postajno osobje in skladiščno osobje zelo reducirano, vsled česar se zavleče razkladanje in nakladanje, medtem ko bi podnevi pri tem lahko pomagalo tudi postajno osobje.

2. **Službeni vozovi pri vlakih s težkimi stroji.** Tovornim vlakom, kjer vozijo težki stroji ser. 70 in 80, naj se ne dodajajo mali in lahki službeni vozovi (težki 7 ali 8 ton), marveč le težki službeni vozovi, ki so težki najmanj 11 ton.

3. **Prodaja vozniških kart v Kamnik-mesto.** Prosimo direkcijo, da bi pri kamniških vlakih ukinila prodajo vozniških kart po sprevodnikih ter določila, da prodaja vozne karte v Kamnik-mesto za to določeni uslužbenec, katerih ima direkcija dosti na razpolago iz staleža onih, ki so postali nesposobni za eksekutivno službo, da se tako sprevodnike razbremeni.

4. **Določitev rezerve.** Rezerva naj se določi posebej za tovrne vlake in posebej za osebne vlake. Sedaj se opetovano pripeti, da pride uslužbenec, ki je določen za rezervo, lepo in lahko oblečen in čaka na postaji, pa se ga določi za tovorni vlak, kjer zamaže vso obleko in ker je lahko oblečen, je tudi izpostavljen vsem vremenskim neprilicam, kar povečava nevarnost obolenja. Drugič pa je zopet določen k osebnim vlakom in ima neprilike, ako je obleka zamažana in se vsled tega nahaja vedno v neprilicah. Vsled tega prosimo, da se rezerva loči posebej za osebne in posebej za tovrne vlake ter da se za držanje rezerve zopet uvede odškodnina, kakor je bila že

svoječasnno uvedena, kar bo preprečilo, da bi se rezervne skupine pustilo po cele dneve čakati brez potrebe.

5. **Uporaba skupin, ako vlak izostane.** Ako vlak izostane, naj se skupine ne zadržuje na postaji, marveč naj se jo pošlje domov, če ni takoj na razpolago drugega vlaka. Sedaj se dogaja, da hodi skupina na postajo ter čaka tam cele ure in je že vsa izmučena ter mora naposled na večer peljati proč, kar sigurno kvarno vpliva na službo samo in je tudi osobje pri tem zelo prizadeto.

6. **Tolačenje glede dopustov.** Še vedno se dogaja, da se v dveh sosednih postajah dopust ne podeljuje enako ter imata tako dva uslužbenca z enakimi službenimi leti različan dopust. Ker je Generalna direkcija že opetovano izdala tolačenje, kateri čas se računa za dopust, prosimo direkcijo, da bi čimprej izdala točno navodilo, da se računa v dopust ves čas, ki se je uslužbenec vračunal za napredovanje in pokojnino ter da se podeljuje dopust vsemu osobju, ki je bilo leta 1923 prevedeno na zakon o državnem prometnem osobju, z vračunanjem vse službene dobe (to je z upoštevanjem vseh službenih let na podlagi katerih se ga je tedaj prevedlo v odgovarjajoče skupine in stopnje).

7. **Dodelitev posebne sobe na Rakeku za vlakospremno osobje.** Na Rakeku naj se vlakospremnemu osobju zopet nakaže posebna soba, kjer bode lahko v miru povžilo hrano in se zlasti ob daljših postankih in v slučaju neugodnega vremena nekoliko odpočilo ter posušilo obleko.

8. **Kurilne cevi naj bodo inventar pri stroju.** Pri osebnih in tovornih vlakih naj bodo kurilne cevi inventar pri stroju. Pipa pa naj prevzame v izhodni postaji dotični vlakospremnik, ki jo mora dati na vlak in ta naj jo v končni postaji odvzame in obdrži v shrambi. Da je pipa oddana in prevzeta naj se vpiše v vlakovni zapisnik na zadnji strani.

Pripominjamo, da se ravno s prenašanjem kurivnih ceví najbolj umaze in raztrga službena obleka, ki je zelo draga in za nabavo katere pavšal ne zadošča. Od osobja pa se zahteva, da mora imeti vedno snažno obleko, kar je vsled prenašanja kurilnih ceví seveda nemogoče, zato prosimo, da bi se odobrilo, da spadajo kurilne cevi kot inventar k stroju in bi s tem odpadlo prenašanje istih.

9. **Določitev primernih prostorov za rezervo v Ljubljani gl. kol.** V postaji Ljubljana gl. kol. je potrebno vedno več vlakospremnega osobja, ki mora biti pripravljeno za takojšnjo službo. V to svrhu mora imeti seboj vse službene pripomočke, obleko tudi za slučaj slabega vremena, nadalje hrano in čakajo, kdaj se jih določi za vlak. Če hočejo vršiti res točno po predpisih službo, morajo biti predvsem odpočiti. To pa ni slučaj na postaji Ljubljana, ker je tam za vlakospremno osobje določena le ena mala zelo nesnažna lekna sobica, v kateri imajo vlakovodje in prtljajniki shranjene svoje službene torbe ter druge službene pripomočke, tako da ni na razpolago prav nikakega prostora za odpočitek. O kakem miru v tem prostoru se ne dá govoriti, ker osobje vedno prihaja in odhaja in tako nima rezervna skupina, ki čaka na določitev, prav nikakega miru in odpočitka, ker se mora vedno umikati enemu in drugemu. V lepem vremenu še mogoče kje zunaj po klopeh poseda, v sedaj nastalem slabem vremenu pa je to nemogoče ter se mora včasih tudi po šest do osem ur vedno umikati z enega konca v drugega in posedati na trdi klopi ali na umazan mizi in je tako sigurno že vse izmučeno še pred nastopom službe. Da tako osobje ne more potem predpisno vršiti še 12 do 16 ur, pa tudi dalj trajajočo eksekutivno službo, je jasno.

Vsled tega prosimo, da se dodeli v Ljubljani glavni kolodvor za rezervne skupine dve zračni sobi z vsaj osem posteljami, vodo, umivalnikom, obešalnikom, stoli in mizo in primerno pečo, na kateri si bo osobje lahko skuhalo odnosno pogrelo hrano.

IZ SEKCIJE POSTAJNEGA OSOBJA.

Na podlagi poročil iz posameznih podružnic ter zaključkov sestanka postajnega osobja, je sekcija postajnega osobja postavila najvažnejše zahteve, ki jih je predložila pismeno g. direktorju ter je istočasno zaprosila za sprejem posebne deputacije, ki bi posamezne točke še ustmeno podprla, posebno kar se tiče prostih dni in izvežbanja nadomestnikov. Spomenica se glasi:

Podpisanemu savezu je čast naprositi Vas, gospod direktor, za blagohotno odobritev sledečih zadev:

1. **Izplačevanje nočnih doklad.** Po pravilniku sporednih pripadlosti pripada postajnemu in skladiščnemu osobju za vršenje nočne službe nočna doklada, katera pa se sedaj že več mesecev ne izplačuje. Prosimo, da bi odredili, da se nočna doklada za nazaj izplača in v bodoče redno vsak mesec izplačuje.

2. **Čiščenje kretnic po kretniškemu osobju.** Direkcija je odredila, da mora kretniško osobje z blokovniki vred poleg svoje redne službe še čistiti kretnice, prižigati in ugaševati luči na kretnicah, ter službo, ki so jo preje vršili lampisti, katerim so bili dodeljeni za čiščenje kretnic in prižiganje luči še posebni delavci. Podčrtavamo, da je prižiganje in čiščenje kretnic po blokovnikih že iz prometno varnostnih razlogov ukiniti, ker ostane v tem času, ko gre drugi blokovnik čistiti kretnice, v bloku samo en

uslužbenec, ki mora istočasno vršiti službo kot opazovalec, postavljalec, nadalje telefonsko službo. Sedaj, ko se je promet počel in je nastopilo slabše ter megleno vreme, zamore vsaka netočnost v postavljalnici imeti nedogledne posledice in prihranek, ki se doseže s tem, da kretniško osobje čisti in prižiga kretnice, je naravnost minimalen proti velikim stroškom, ki jih povzroči upravi vsaka prometna nezgoda. Vsled tega apeliramo na Vas, gospod direktor, da bi se ta način službe ukinil in uvedel prejšnji sistem že iz prometno varnostnih ozirov. Podčrtavamo na pr. službo na Tezmem, kjer sedaj, ko so svetilničarji ukinjeni, blokovnik sam odpravlja vlake, nažiga in ugasuje vozne signale in je jasno, da mora tudi za dalje časa zapustiti blok. Kdo naj odgovarja med tem za telefonsko službo, ko je on iz bloka odsoten. Jasno je, da se vsled tega načina lahko pripeti nezgoda, vsled tega predlagamo, da bi se poveril poseben uslužbenec, ki bi vršil nažiganje in ugasovanje signalov, čiščenje kretnic itd.

3. **Ureditev službe postajnega osobja tako, da bo odgovarjala osemurniku.** Že dalje časa so na vseh dispozijskih postajah ukinjeni prosti dnevi, kateri so se preje skozi leta in leta redno podeljevali ter je stalež nadomestnikov tako zmanjšal, da ne zadoštujejo niti za kritje obolelih ter rednih dopustov. Premikalna in kretniška služba je zlasti sedaj v jeseni pri slabem vremenu in megli izredno otežkočena, še težje pa je v zimi v snežnih metežih ter je nujno potrebno, da je osobje za službo zadosti odpočilo in fizično zadosti odporno. Svoj prosti čas mora sedaj osobje izrabiti še za obisk šole. Prosimo, gospod direktor, da bi odredili, da se na vseh dispozijskih postajah in onih postajah, kjer se vrši premik, izvežba zadostno število nadomestnikov ter podeljuje osobju po dva prosta dneva mesečno.

V Zidanem mostu je na pr. bil ves čas pod južno železnico, in še nedavno tudi pod državno upravo uveden turnus 12/24 tudi za kretniško in nadkretniško osobje, sedaj pa je uveden turnus 16/24 in celo 18/24, kar je za tako odgovorno mesto, kot je Zidani most, prenaporno. Glede kretniške službe velja vse kar smo že navedli pod točko 2. Prosimo, da bi se za Zidani most zopet povrnil stari turnus 12/24.

V Mariboru kor. kol. vršijo svetilničarji službo v turnusu 24/24 brez prostih dni. Pri svetilničarjih se je uvedlo največje štedenje pri petroleju ter je njih služba izredno naporna, ko se zahteva po vsakem vlaklu ugaševanje kretnic in pred prihodom zopet prižiganje. Svetilničarji pa že od novembra 1931 ne dobe nikakih vžigalic in ne dobe nikakih prostih dni ter prosimo, da bi se te zadeve uredile.

4. **Podelitev kožuhov.** Pri podeljevanju kožuhov je vedno precejšen del osobja prizadet, ker kožuhov ne dobi. Prosimo, gospod direktor, da bi odredili, da se vsemu osobju (kretniškemu, premikalnemu, lampistom, vozopisecem, nakladnikom in razkladnikom v skladiščih, premikalnim nadzirateljem itd.) podelijo kožuhi, ker vrše pretežni del službe na prostem, izpostavljeni vsem vremenskim neprilicam.

5. **Redno podeljevanje dopusta.** Postajno osobje v pretežni večini postaj, zlasti pa na dispozijskih postajah ne more izrabiti po zakonu pristojnega dopusta, ker postaje nimajo na razpolago nadomestnikov, odnosno je še vedno več osobja, ki je postalo nesposobno za kretniško ali premikalno službo in vrši službo že davno drugje, vodeno v staležu postajnega osobja in je tako na papirju sicer večji stalež, dejansko pa ni zadosti osobja na razpolago. Zelo neugodno vpliva na nižje osobje, ko vidi, da predpostavljeni lahko izrabijo v celoti dopust in so za nje nadomestniki na razpolago, nižje osobje pa dopusta vsled pomanjkanja nadomestnikov ne dobi. Prosimo, gospod direktor, da bi se normalno število postajnega osobja odgovarjajoče dejanskim potrebam ter predvidelo ono število nadomestnikov, ki so potrebni za kritje rednih dopustov in bolnikov, ker le na ta način se bo omogočilo tudi nižjemu osobju izraba dopusta.

6. **Ureditev razmer na postaji Zalog.** Na postaji Zalog vrše kretniško službo v turnusu 18/30, torej 30 ur preko osemurnika ter ne dobe nikakega odmora. Prosimo, da bi se alj uvedel turnus, ki odgovarja osemurniku ali odobri vsaj en odmor 30 ur, alj uvedlo redne proste dneve. Enako ni točno določeno, kaj se zaračuna za premik pri posameznih kretniških postavljalnicah ter predlagamo konkretno, da bi se pod pojmom »premik« razumelo ves dejanski premik od uvoza do izvoza vlaka iz dotičnega rajona, ker mora kretniško osobje v postavljalnici ves čas odgovarjati za vlak, dokler stoji v njegovem območju radi preprečenja nezdov. Tudi pri vozopisih je uveden turnus 18/30 ter prosimo enako za uvedbo prostega dneva ter pravilno ureditev zaračunanja premika.

7. **Premik v Maribor kor. kol.** Vsled razpusta tezenske postaje se je predrugal na

Železničarski koledar za leto 1932 je izšel. Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči.

koroškom kolodvoru premik in delajo sedaj dve skupini, in sicer od 4. ure do 12. ure in druga od 14. do 22. ure, ob nedeljah pa mora ena skupina delati službo od 4. ure zjutraj do 22. ure večer zato, da je drugo delo prosta. Prostim dni sploh nimajo in dobe dve nedelji prosti le s tem, da morajo drugi dve nedelji delati dvojno službo. Preje so imeli na kor. kol. turnus 12/24 in dva prosta dneva. Vsled tega apeliramo na direkcijo, da posveti ureditvi premikalne službe na kor. kol. posebno pažnjo.

8. Dežni plašči. Osojbe trpi zlasti v slabih vremenskih prilikah ob deževju, snežnih metežih na svojem zdravju, ker mora vršiti službo popolnoma premočeno, kar je v škodo bolniškemu fondu, katerega izdatki stalno naraščajo in upravi kot taki, ker se povečava procent bolnikov. Vsled tega prosimo, da bi uprava ukrenila potrebne korake, da se za ono osobje, ki je izpostavljeno vremenskim neprilikam, preskrbe dežni plašči.

9. Ureditve utice na sredini Ljubljana gl. kol. Utica na sredini je urejena skrajno nehljensko, je premajhna, okna so majhna in nikakor ne odgovarja higijenskim predpisom. Isto velja za druge premikalne utice na postaji Ljubljana gl. kol., kjer ni nobenega umivalnika, ne brisač, ne mila, ni prostora za jesti, ker se komaj stlačijo par ljudi notri. Če se hoče osobje umiti, se mora umiti v pokrovih od peči. Prosimo, da bi odredili, da se utice uredijo, razširijo, naredijo večja okna, napravijo primerne mize, preskrbi umivalnike, brisače in mila.

POSTAJNO OSOJBE — POZOR!

Sekcija postajnega osobja sklicuje v soboto dne 29. oktobra 1932 ob 19. uri v prostorih centrale v Delavski zbornici — I. nadstr.

redni mesečni sestanek

ter vabi vse kretniško in premikalno osobje, vozopisce, vratarje, lampiste ter skladiščno osobje, da se tega sestanka sigurno udeleži. Vabljeni tudi delegati iz zunanjih podružnic.

Sekcija postajnega osobja.

DELAVCEM IN PROFESIONISTOM.

Redni mesečni sestanek delavske sekcije se vrši v predavalnici Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v nedeljo, dne 23. oktobra ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo o dosedanjem delu in vloženi intervencijah.

2. Položaj delavstva in njegove zahteve.

3. Predlogi za lokalne intervencije.

Vabimo službe proste sodruge, obvezno pa odbornike podružnic in sekcij (tudi od zunaj), da se tega sestanka točno udeleže.

Za odbor sekcije: Zorman, I. r.

Iz oblasnih sekretarijata.

U zaštitu starih radnika.

Jer si star — možeš da se tornjaš!

Sudbina, koja prati današnjeg radnika od dana početka pa do dana svršetka njegove radničke karijere, više je no prokleta. Kao mlad čovjek radnik ima da ispašta sve poroke patrijarhalnosti i religioznosti. U pravilu on je dužan, da na sve štiti i svemu se pokorava, jer oni drugi su — stariji. Kad bude u muževnoj dobi i trudi se postati samostalnim i misliti vlastitom glavom, evo ti sile koja ga svodi u kolotečinu »mira i poretka«. A kad ostari, prokletstvo je potpuno: nitko ga više ne trpi. Od njega okreću glavu svi, a oni, kojima je cijeli svoj vijek robotao, tjeraju ga kao balast. Bacaju kao iscijedjeni limun. On postaje sluga Jerne. Četrdeset godina je robotao i doživio to, da ga oni, kojima je stvorio bogatstva i udoban život, bacaju na ulicu, u bijedu i nevolju. Svoje »pravice« on više nigdje više mogao naći. A in pri Bogu! Svagdje samo tvrda srca za ostarjelog i iznureloga Jerneja.

Još pred kratkim vremenom dizali smo žalbe radi prevelikog ustezanja za doprinos penzionom fondu od željezničkih radnika, koje ustezanje su naročito teško osjetili svi stariji radnici. Nu to zlo za stare radnike postaje sve veće. Od njih ne samo da se usteže velike iznose za penzioni fond, već ih se povrhu toga počelo tjerati i u penziju. Pogotovo se to čini prema onima, koji su kroz desetke godina teškoga rada jače istrošeni. U zagrebačkoj radionici je tim starijima otvoreno rečeno, da neka gledaju, da se čim prije penzionišu i da će radionica sama nastojati, da bi penzionisanje uspjelo. Ako radnici ne će dobrovoljno htjeti ići u penziju, biti će upućeni na nadpregled, pa neka ih liječnik na to uputi.

Za jedinstvo — protiv podvala.

Snaga klasnog radničkog pokreta u našoj zemlji podgrizena je mnogo našom privrednom i kulturnom zaostalosti, a istovremenom idejnom i organizacionom razbijenošću. Kulturna zaostalost priječi solidno klasno prosvještavanje radnika, a samim time omogućeno je pojedincima i grupacijama, da pod firmom »klasne borbe« djeluju na način, koji sa klasnom borbom i potrebama proletarijata nema ništa zajedničkoga. Mnogi ti pojedinci i grupacije, koji se naturuju cjelini radničkog pokreta, bili bi nemogući, kad bi klasna svijest kod radnika u dubinu i širinu bila jača.

Opći Radnički Savez Jugoslavije, odnosno njegov predsjednik Vilim Haramina već godinama nalazi se u sukobu sa cjelinom klasnog radničkog pokreta. Zašto? Radi nekih potreba cjeline sigurno ne, jer ga cjelina poziva u svoje kolo i želi snijm i njegovim Savezom

Upućivanjem star. radnika u penziju ona slijedi čisti materialistički račun. Pravilnikom za radnike osigurana je starijim radnicima izvjesna veća plaća, koja se ne može jednostavno oti. Odstranjenjem tih radnika iz radionice u čim većem broju rasteretio bi se budžet i bilo bi moguće, da se na svako mjesto starog radnika namjesti jedan mladji sa duplo manjom zaradom. Evo, to su razlozi, koji rukovode kod težnje, da sve starije od šesdeset godina radnike spremi u penziju. Kod mladieg radnika će se svakako prištediti, jer će raditi barem isto toliko, a za daleko manju plaću.

Svi stariji radnici osjećaju se tim postupkom radioničke uprave teško pogodjeni. Dok rade u radionici i dobivaju nadnicu, još se može izvlačiti kraj s krajem, dočim sa penzijom, koja u najboljem slučaju može iznositi kod najstarijih zanatlija nešto preko hiljadu dinara (a od toga mora naplaćivati visoke iznose za penzioni fond), išlo bi to vrlo teško. Ovom nastojanju uprave oni će se svim dopuštenim silama odupreti.

Ovaj postupak sa starijima vrlo je poučan za njih same, a pogotovo pak za mladje i sasna mlade radnike. Da su drugovi — sada stari radnici — prije 30 godina o sadašnjoj svojoj sudbini više razmišljali, oni bi sigurno još tada počeli raditi na svojoj obrani: na stvaranju organizacije, bez koje nema uspješnog otpora. Što nisu učinili na vrijeme sada stari radnici, neka učine to oni mladji. **Uzmite, drugovi, svoju sudbinu u svoje ruke! Složno kao jedan pridite u redove organizacije i rame uz rame radite na ohrani svojih tekovina i svoje egzistencije. Tim radom započnite odmah, dok je vrijeme. Svako zakasnjeno ljuto će Vam se osvetiti.**

Stari radnik.

drugarsku saradnju! — Po sredi su interesi čisto uske prirode. Traži se njihovo zadovoljenje bez obzira na cjelinu, pa makar i protiv nje. Poslije svega, što se je u tom pogledu dogodilo, teško si možemo drugačije protumačiti bratoubilačke napadaje ORSJ protiv URSSJ. Inicijativa te bratoubilačke borbe stalno je u rukama Vilima Haramine. Služi se sredstvima, koja ni malo ne služe na čast njemu ni njegovom sindikatu.

U broju Radničkog Glasnika od 24. septembra o. g. izvršio je Haramina opet jedan grubi napadaj na druga Bogdana Krekića, sekretara URSSJ, nastojeći ga prikazati kao osobu štetnu i moralno neispravnu za rad u radničkom pokretu. U dokazivanju toga u tome napadaju — pored ostalog — tvrdi se i slijedeće: »Ti si već jedanput jedno svršio u Zagrebu. Sječaš li se, dragi Bogdane, kako si svršio sa svojim Sa-

vezom željezničara u Zagrebu? Zar si zaboravio, kako si svršio sa tiskarom u Zagrebu? ...«

Povodom ovih tvrdnja smatramo se dužnima, da — radi informacije Vilimu Haramini i ostaloj radničkoj javnosti — kao predstavnici Saveza Željezničara i kao svojevremeni glavni vlasnici Zadrugne tiskare u Zagrebu izjavimo: Drug Bogdan Krekić za sve vrijeme aktivnog djelovanja u Savezu željezničara i u Zadrugnoj tiskari nije nikad i ničega učinio, što nebi bilo u skladu sa moralnim i materijalnim intencijama tih ustanova, a pogotovo svršetak njegovog djelovanja bio je u svakom pogledu ispravan. Nama kao neposrednim i posrednim predstavnicima tih ustanova

potpuno je nepoznato, da je drug Krekić nešto učinio, što bi se moglo nazvati kao »jadni svršetak«.

Ovo smo smatrali potrebnim izjaviti na insinucije Vilima Haramina, kako se nebi stvarao utisak, kao da u njima imade neke stvarnosti i da je naš Savez s njima sporazuman. Glede ostalih napadaja biti će i samom drugu Krekiću lahko, da se obrani. Vilim Haramina bi svakako bolje učinio, da cjelini pokreta i drugu Krekiću pruži ruku i počne sa drugarskom saradnjom, a ne sa podmetanjima i klevetama, koje škode u prvom redu samo njemu i onima, u čije ime govori, ometa jedinstvo i borbeno sposobnost radničke klase.

Centralna uprava USZJ.

Rešenje Ministarstva saobraćaja na naše predstavke.

Ministarstvo saobraćaja odlukom br. 7426 i 21857 od 3. oktobra 1932. g. poslalo je na naše intervencije slijedeće rešenje:

1. Da će isplata diferencije željezničkim radnicima iz 1923. god. biti izvršena u što skorijem vremenu t. j. čim bude bio odobren naknadni kredit za to.

2. Da se zahtevu za obustavu 5% smanjenja radničkih zarada nije moglo izići n susret s obzirom na današnje finansijske prilike, kao i na to, što je to smanjenja izvršeno na osnovu Zakona i Uredaba o smanjenju prinadležnosti.

3. Da je pitanje priznavanja članstva u ranijim penzionim fondovima i pitanje naplate dugujuće razlike članarine za to vreme raspravljeno projektom pravilnika o radnicima drž. saob. ustanova, koji će u najskorije vreme stupiti na snagu. U tom pogledu izišlo se rad-

nicima, kolikogod je više bilo moguće u susret.

4. Da se radnicima penzionisanim posle 1. jula 1930. ne mogu isplaćivati porodični dodatci i dodatak na skupoću, pošto pravilnikom o pom. osoblju isplata tih dodataka nije predviđena. Uredba o dodatcima na skupoću radničkog osoblja samim stupanjem na snagu pravilnika o pom. osoblju prestala je da važi u pogledu na nove penzionere.

5. Da je izvršena revizija redukcije osoblja drž. željeznica i da je tom prilikom veći broj ekonomsko slabijih a sa više godina službe, vraćen ponovo u službu. O ostalim pak reduciranim službenicima, koji, usled oskudice u kreditima, nisu mogli biti vraćeni, vodi se evidencija i čim se ukaže službena potreba i budžetska mogućnost, biće pozvani natrag u službu.

Željezničarski koledar za leto 1933.

Željezničarski koledar je izšel. Podružnice, ki ga še niso naročile naj ga takoj naroče pri centrali Saveza. Koledar vsebuje poleg splošnih podatkov, turnus tabel, voznih redov za Ljubljano, Maribor in Zagreb še tabele Whitworthovega vijaka in strokovni vestnik o:

glavnih predpisih bolniške blagajne, zakona o držav. prometnem osoblju, penzijskih predpisih za nastavljeno osobje,

delavskem pravilniku,

delavskem penzijskem fondu,

tabele delavskih penzija,

voznih ugodnosti,

pragmatiki cestnih željezničarjev,

ordinacije specialistov pri bolniški blagajni v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu,

poziv industrijskim željezničarjem.

Priporočamo vsem članom, da si koledar takoj nabavijo.

USZJ.

Sodrug!

Ali si že poravnal članarino za tekoči mesec?

Iz oblasnog sekretarijata Zagreb.

Zagreb — kol. Sava.

U petak dne 7. o. m. održali smo uspješni sastanak u gostioni Mušica na Selskoj cesti. Na istom je članstvu podnešen izvještaj sa održanog Kongresa, te izvještaj o izvršenoj intervenciji u Beogradu. Oba izvještaja saslušali su sakupljeni pozorno in po njima razvila se jedna interesantna rasprava, u kojoj su uzeli učešća mnogi drugovi.

U diskusiji konstatovano je, da je naš ovogodišnji Kongres bio u svakom pogledu na visini. Naročito služi na čast našim željezničarima i našoj zemlji, što su na Kongresu uzeli učešća brojni delegati sa strane i na rješavanju važnih problema pomogli nas svojim bogatim iskustvom i savjetom. Naročito se ima odobriti jak glas, kojim je traženo slobodno organizovanje i odobrenje saveznih Pravila. Za željeti je, da se taj glas čim prije uvaži i tako jednom osnovnom našem građanskom pravu izadje u susret. U pogledu isticanja zahtjeva za popravljanje moralnog i materijalnog položaja željezničkog osoblja bio je Kongres potpuno na visini. Istaknuti su svi najvažniji zahtjevi, kojima se ide za poboljšanjem teškog položaja. To poboljšanje neka se čim prije izvrši, jer u protivnom će teške štete trpjeti i sama željeznica, za koju teškim radom i slabim zaradama izmurenj željezničari ne predstavljaju dobar oslonac.

Svi ti zahtjevi podnešeni su u formi rezolucija i peticija mjerodavnim forumima. Željezničari žele, da njegovo obećanje, da će zahtjeve proučiti i nastojati izaći u susret, ne bude samo obećanje. Željezničari žele da vide djelo.

U diskusiji o stanju organizacije konstatovano je, da među željezničarima vlada mrtvilo i da je potrebno više duhovnog i organizacionog života. Stoga je zaključeno, da se organizaciona djelatnost imade u svakom pogledu ojačati. Moramo si biti svjesni, da nam bolja budućnost samo kroz brojno i duhom čim jaču organizaciju može doći. Svi organizovani drugovi neka podju na agilni rad i svaki neka nastoji, da u organizaciju privede najmanje jednog neorganizovanog.

BROD.

Stradanje vozopratnog osoblja.

Do pred izvjesno vrijeme bila je stanica Brod dodijeljena jedna delegacija vozopratnog osoblja, koja je pripadala Direkciji Zagreb, a sa kojom su se imali zbrinjavati vozovi na području zagrebačke Direkcije. Sada je ta delegacija dodijeljena pod komandu subotičke Direkcije i tu promijenu je osoblje odmah na svojoj koži osjetilo. Dok se je ranije samo u slučajevima najveće nužde slalo izvan domicila, sada ga se upotrebljava kao rezervu i šalje u Vinkovce i razne druge stanice.

Osoblje nam je po toj stvari podnijelo opširnu žalbu, koja je prosljedjena na kompetentna mjesta. Ono se nada, da će žalba biti uvažena i da će postupak biti ispravljen.

SIBENIK.

U predmetu redukcije i besplatnih dopusta vozopratnog osoblja u stanici Šibenik otpućena je Direkciji slijedeća predstavka:

»Potpisano sekretarijatu čast je zamoliti cijenjeni naslov, da se vozopratno osoblje stanice Šibenik, koje bi slučajno postalo suvišno sa otkazom teretnih vlakova broj 1971—1978, nebi reduciralo i slalo na besplatne dopuste.

Direkcija je otkazala teretni voz broj 1971—1978, uslijed čega je opet jedna partija vozopratnioca suvišna. Navodno je g. šef stanice već izvijestio Direkciju, da je 15 službenika suvišnih. Posljedice od toga mogu biti eventualna nova otpuštanja, ili će se besplatni dopusti, koji sada za vozopratioce traju po 10 dana, produžiti na 15.

U jednom i drugom slučaju ti ljudi biti će teško pogodjeni. U slične nevolje oni zapadaju svake godine. Svaki izmak ljetnje sezone i dolazaka zime osoblje očekuje sa velikom zebnjom.

Apeliramo na mjerodavne, da poduzmu shodne mjere, da se nevolje vozopratnog osoblja stanice Šibenik uklone ili barem ublaže. Neka se barem nekoga ne otpušta. I besplatne dopuste moglo bi se ukloniti, ako bi se izvršilo sistematsko premještenje službenika, koji su u Šibenik premješteni protivno svoje volje te koji žele i mole za

povratak u ranije mjesto službovanja, odnosno za premještenje u druge stanice. Kad bi se njihovim molbama izašlo u susret, uvjereni smo, da bi to imalo za posljedicu puno uposlenje tamošnjih službenika.

U današnjoj teškoj privrednoj krizi, to osoblje nalazi se već danas u teškim prilikama, jer se u svakom mjesecu šalje na 10-dnevni besplatni dopust, čime su i primanja snižena za jednu trećinu u mjesecu. Samim povišenjem tih besplatnih dopusta, a pogotovo otpustom iz službe, to osoblje zapalo bi u još teži i besizlazni položaj zajedno sa članovima obitelji, a sa druge strane povećao bi se još više i onako veliki kader besposlenih, koji zarade nemogu naći.

Teško je jasnije reći, kolika se nepravdi čini našim domaćim službenicima neprestanim redukcijama i besplatnim dopustima. Navodi ove predstave su potpuno točni i uvažanje naših motivacija smatramo zadnjom mogućnošću, pa da se nevolja naših ljudi smanje. Sve to neka bi uvidjeli i mjerodavni i neka vozopratnom osoblju stanice Šibenik izadju u susret.

Vozopratioce.

Борба жељезничара Дунавске бановине.

СУБОТИЦА.

Оно што сами не могу ометају другима.

Наша подружница имала је намјеру, да приреди друштвени излет у Апатин. Већ у почетку организације излета дало се наслутити, да ће то бити један од најспјелијих излета ове врсте. Као учесници јавили су се бројни виши функционери Дирекције и радионице, те радници и службеници са својим фамилијама. Већ смо подузели кораке за посебни воз, који нам је био стављен у изглед. Али жути неби били жути, кад би наше акције пустили на миру. Ако већ сами ништа не могу да створе, у стварању запрека другима и душу би дали. По обићају одржаше поверљиву седницу, на којој решише саботирати нашу акцију. У томе су, разумије се успјели, јер нам је отказан посебни воз.

И пјевачко друштво им смета...

Код жељезничара у Суботици осјећа се већ дуго мањак једног културно-пјевачког друштва. Да се тај мањак одстрани, поведена је са стране већег броја интелегентнијих радника и службеника акција за оснивање Пјевачког друштва „Пријатељ“. И ово настојање поспријемиле су жути пријемком оком. За дне 3. VII. о. г. у шегртску школу сазвану скупштину оснивања друштва они су свим средствима саботирали. Али слабе им користи. Скупштина је била добро посјећена. Дошли су и многи њихови чланови, залагали се за оснутаку друштва и тражили, да на исто жуто организација не смеје имати никаквог утицаја. Извршено је привремено конституисање друштва, а другови Калчевић, Прагај и Мах опуномоћени су, да израде Правила друштва.

Жути не могу ама баш ништа.

Кад су жути виђели, да ми приређујемо излет, пошли су стопом жабе, која видела где се коњ поткива, па и она дигла ногу. И они су почели припремати излет за Чортановце у Фрушкој гори. Већ су имали и посебан воз и готов — ражањ. Требало је само сакупити најмање 300 излетника. У часу, кад је требало јавити број излетника ради добијања воза, имали су свега реци и пиши 75 пријављених учесника. Покуњена носа објавили су, да се излет одгађа...

Sa industrijskih željeznica.

OBUSTAVA RADA U PILANI BOS. D. D. U BANJALUCI.

Kad je besposlica dosegla svoj vrhunac, kad se približuje ljuta zima, i kad su prilike za besposlene najgore, opet se je kader ovih patnika povećao, opet su ulice grada Banjaluke napunjene novim žrtvama, jer je veliko preduzeće Bos. d. d. obustavilo rad te bacilo oko 600 radnika raznih profesija na ulicu. Pribroji li se k tome šumski radnici i članovi porodica, tada dobivamo jednu užasnu sliku od skoro 3000 duša, koji su ostali bez zarade i bez hljeba. Tek neki mali dio radnika ostao je uposlen za svršavanje popravaka na strojevima te za utovarivanje materijala za izvoz.

Svim preostalim radnicima plate su užasno reducirane, te i pored tako niskih plata nimalo se nije vodilo računa o tome, da se zaposle bar oni radnici, koji imaju više članova porodice nego se je u glavnom uposlilo one, koji više protekcije uživaju kod preduzeća.

Od ove redukcije nisu pošteđeni ni radnički povjerenici jer preduzeće »voli rešavati sporove samo sa radnicima«. Čudimo se da se za radničke povjerenike nije nadležno mjesto zauzelo i uzelo ih u zaštitu prema zakonskim odredbama, pošto na 150 radnika koji su i dalje ostali u preduzeću računamo da je po odredbama zak. o zaštiti radnika potreban i odgovarajući broj radničkih povjerenika, ali na žalost zakonske odredbe ne važe za poslodavca nego se one primjenjuju samo na socijalno slabije t. j. na radnike i oni moraju sve zakonske odredbe poštivati.

Čudimo se, da nadležne vlasti, koje su pozvane, da štite radničke povjerenike o tome nisu vodile računa i ovaj slučaj potvrđuje naše ranije navode da poslodavci nemaju obzira ni na kakove propise kao ni na zakon te u tome imaju potpuno slobodne ruke da čine i postupaju sa radnicima po miloj volji.

I ako smo od nadležnih ranije zatražili, da se komisijski ustanovi, dali je preduzeće zaista u tako slabom stanju, to je propušteno te prema tome zaključujemo da je preduzeće rukovodilo jedino to da se riješi radničkih povjerenika te da radnicima snizi plate i da baci u zaborav kolektivni ugovor sa kojim su bile plate i ostale prinaldnosti radnika regulisane.

Mi ćemo ponovno zatražiti zaštitu od Ministarstva Socijalne Politike i narodnog zdravlja, da bi se ispitale sve nepravilnosti u ovom preduzeću te se nadamo, da ćemo sa te strane dobiti zaštitu u granicama mogućnosti.

Radnik.

POLOŽAJ ŽELJEZNIČARA KOD DESTILACIJE DRVETA D. D. U TESLIČU.

Veliko industrijsko preduzeće Englesko Jugoslavenska Destilacija drveta d. d. u Tesliću imade svoju vlastitu željeznicu u dužini od oko 140 km, na kojoj se je saobraćaj u normalnim prilikama obavljao sa 11 lokomotiva i oko 200 vagona.

Kad je ovo preduzeće radilo potpuno, bilo je na ovoj pruži zaposleno oko 250 do 300 željezničara, koji su svoja prava imali regulisana sa kolektivnim ugovorom. Nastupom privredne krize kao sva ostala preduzeća i ovo je smanjilo svoje poslovanje te su od tada za ovo osoblje koje je bilo zaposleno i po 30 godina nastali crni dani puni raznih iskušenja. Najprije je uprava preduzeća pristupila ukidanju kolektivnog ugovora, čim je ovaj prvi čin izvršen odmah se je pristupilo i redukciji osoblja, a preostalim osoblju ukinulo se je sve što su do sada imali zagarantovano sa kolektivnim ugovorom. Ukinule su se mjesečne plate, naplata prekovremenog rada, i sve osoblje bez razlike na stručnu spremu i položene ispite smatra se za obične dnevničare sa jednostavnom dnevnicom bez obzira na to, što nekoli rade za običnu dnevnicu i po 16 sati dnevno.

Ne pita se tu dali je takav rad protuzakonit i dali će uprava preduzeća za ovakav rad jedanput odgovarati. Kaže se, da je preduzeće u Tesliću dobilo upute da se željeznici ne treba plaćati prekovremeni rad ništa više od redovnog. Zalosno je, da se danas pored tolike besposlice radi prekovremeno, dok masa besposlenih gladuju i čekaju kad će nastati bolji dani da bi i oni mogli doći do zaloga hljeba.

Bilo bi skrajnje vrijeme, da se nadležni zainteresuju za ovakav postupak te da se po svima preduzećima kimisijski pregleda rad i da se pritekne u pomoć jednoj raji, koja u ova teška vremena mora sve podnositi bez obzira na to što znađe, da i za nju postoji zakonska zaštita.

Drugovima pak preporučujemo, da će jedino putem jakih i moćnih organizacija moći skrenuti pažnju nadležnima, da ih se uzme u zaštitu. Zato u ovim teškim vremenima jačajte svoju stručnu organizaciju, i nijedan željezničar neka ne bude van svoje organizacije Ujedinjenog Saveza Željezničara Jugoslavije.

Željezničar.

Zadnja prilika za naše železničarje!

Gospodarska poslovalnica na Miklošičevi česti 13
proda zadnje zalogo manufakture
pod nabavno ceno

S tem pripomoremo vsem našim sodrugom, da si za prav majhen denar nabavijo prepotrebno obleko zase in za svojo družino. — Za nakup se odločite takoj, ker bo sicer prepozno.

Cestni železničarji.

Redni občni zbor družbe se vrši dne 17. oktobra in za ta občni zbor so cestni železničarji predložili upravi svoje predloge za ureditev njih službenih razmer. Ker so nekateri predlogi zelo važni, priobčujemo tozadevno spomenico v vednost vsem cestnim železničarjem: Splošna maloželezniška družba d. d. Ljubljana.

Podpisani zaupniški zbor si usoja predložiti z ozirom na predstoječi družbeni občni zbor sledeči predlog za ureditev uprave Pokojninskega fonda:

Spremeni naj se čl. 39 zadnji odstavek, ki se doslej glasi: »Pokojninski fond upravlja skladno z določbami te pragmatike družbeni upravni svet« in naj se v bodoče glasi: »Pokojninski fond upravlja skladno z določbami te pragmatike poseben upravni odbor, ki ga sestavljajo paritetno po trije predstavniki uslužbencev in po trije predstavniki podjetja. Nadzorstvo nad upravo Pokojninskega fonda pa vodi poseben nadzorni odbor paritetno sestavljen iz po dveh predstavnikov uslužbencev in podjetja. Odbori se konstituirajo in izvolijo iz svoje srede v tajnem glasovanju predsednika in podpredsednika. Če je predsednik uprave izvoljen iz vrst zastopnikov podjetja, se izvoli predsednika nadzorstva iz vrst zastopnikov uslužbencev odnosno obratno. Volitve predstavnikov uslužbencev se izvrše tajno po proporenem sistemu za dobo treh let.

Predni predlog utemeljujemo s tem, da je doslej v vseh institucijah, kjer je obvezno plačevanje prispevkov tako od strani osoblja kot od strani podjetja v enakih zneskih, uvedena tudi paritetna uprava. Sključujemo se pri tem na upravo Središnjega urada za zavarovanje delavcev, na Okrožne urade, na Pokojninski zavod za nameščenice, dalje na Humanitarni fond državnega prometnega osebja, na vse prejšnje pokojninske zavode tako na državni, kot južni železnici, enako kot pri malih železnicah ter je tudi pri cestni železnici pod prejšnjo upravo imelo osebje pravico soodločevanja pri Pokojninskem fondu.

Zakon o zavarovanju delavcev z naredbo ministra za socialno politiko o izvajanju zavarovanja tudi predvideva v §-u 127 paritetno upravo in izmenoma volitve predsednika izmed delodajalskih in nameščenjskih članov.

Nadejamo se, da bo občni zbor družbe uvidel upravičenost našega predloga, ker smo po pragmatiki obremenjeni s polovičnimi prispevki in da bode blagohotno odobrili spremembo čl. 39 pragmatike ter uvedel paritetno upravo.

Istočasno prosim zaupniški zbor, da bi občni zbor družbe usvojil naše že pred lanskim občnim zborom vložene pravilnike o delavnem času, službeni obleki, ki bi glasom pragmatike morali po čl. 10 in čl. 22 tvoriti sestavni del pragmatike.

Že za lanski občni zbor smo stavili predlog, da bi se starostna doba za doseg polne penzije znižala od 35 na 30 službenih let ter tudi za letošnji občni zbor ponavljamo ta predlog, ki je izvedljiv, ker bi itak stroške za to spremembo morali paritetno nositi tudi uslužbenci, podjetje pa bi imelo od tega korist, ker bi imelo na razpolago res fizično popolnoma sposobne ljudi tudi koncem službene dobe.

Nadalje prosimo, da bi blagovolil občni zbor družbe sprejeti še sledeče spremembe pragmatike:

V čl. 20 naj se določi napredovanje prvih šest let vsaki dve leti, na to pa na vsaka tri leta in sicer s 1. januarjem odnosno 1. julijem.

V čl. 23. Dopust prosimo, da se odmeri vsaj v isti višini, kot je predviden za zvaničnike pri državnih železnicah in sicer do 5 let službe 8 dni, do 15 let 12 dni, do 25 let službe 20 dni in preko 25 let 30 dni. Za iz službenih ozirov neizrabljeni dopust se plača odškodnina, in sicer za vsak neizrabljeni dan dopusta 1/30 decembarskih prejemkov. V nujnih slučajih in če je uslužbenec svoj dopust že izrabil, sme dovoljevati obratovodja tudi izredni dopust do pet dni. Izrabo dopusta odreja obratovodja po zaslišanju prizadetih uslužbencev sporazumno z zaupniškim zborom. V januarju, februarju, marcu ter novembru in decembru se pošlje uslužbenca na dopust le z njihovim pristankom.

Čl. 31 naj se spremeni v toliko, da bi pripadalo uslužbencu po prvih 10 letih 50% od pokojninske oseve, za vsako nadaljno leto pa po 2,5% tako, da zadobi po 30 letih celo pokojnino.

Ponovno apeliramo, da bi se osebju v smislu čl. 73 pragmatike izdali dekreti z dnem 1. januarja 1931, ki so nam bili od g. predsednika upravnega sveta povodom zadnje intervencije zagotovljeni.

Končno prosimo, da bi podjetje pristopilo k rednemu imenovanju stalnih uslužbencev.

Predlogi cestnih železničarjev so 100% izvedljivi, ker prav za prav ne nalagajo nikakih finančnih dajatev. — Apeliramo na mestno občino ljubljansko, da kot glavni lastnik delnic cestne železnice dá svojim zastopnikom na občnem zboru nalog, da glasujejo za paritetno upravo pokojninskega fonda in za prilagoditev dopusta cestnih železničarjev v izmeri, ki velja za zvaničnike državnih železnic. Potrebno je, da se službena doba za doseg polne penzije reducira vsaj na 30 let, ker je služba pri cestni železnici zelo odgovorna. Če pogledamo državno železnico vidimo, da imajo tam eksekutivni uslužbenci predvideno 25-letno službeno dobo za doseg polne penzije.

Nezdno gibanje tramvajcev v Beogradu.

Med tramvajskim osebjem in direktijo v Beogradu je prišlo do spora radi nove naredbe o obračunavanju delovnega časa, na podlagi katerih bi dobili delavci dosti manjše prejemke kot so jih imeli doslej. Na protest delavcev je intervenirala Delavska zbornica ter je bila naredba o delovnem času delno spremenjena in ukinjena za dnevničarsko osebje (kontrolore, zavirače, sprevodnike in kretnike), ostala pa je v veljavi za vse fizične delavce na progi in v delavnicah ter za vse profesioniste.

Do zadnje naredbe se je tramvajskemu osebju računal delovni čas od 6. do 14. ure za prvo in od 14. do 22. ure za drugo skupino. Eno uro preden je stopil tramvaj v promet, t. j. od 5. do 6. ure je uprava plačala delavcem kot čezurno delo s 100%, in isto tako tudi čas po 22. uri. Poleg tega so imeli zavirači in sprevodniki po tri pare od vsake prodane karte.

Z novo naredbo pa je direktija uvedla delovni čas že od 5. ure dalje in ukinila za to uro plačanje čezurnega dela ter odredila, da se v bodoče čezurno nočno delo plača le s 50% poviška. Posebno pa so delavci prizadeti s tem, ker je direktija odredila, da se more revizorje, zavirače, kretnike in sprevodnike v slučaju, da iz kakršnegakoli razloga promet obstane, porabiti za delo na progi, čišćenje snega itd.

Poleg tega se osebje razburja vsled ukinitve procenta od prodanih kart.

Poleg tega je direktija ukinila, da bi se delavcem plačalo s čezurnim delom delo na prvi dan Binkošti, Velike noči in Božiča, na veliki petek in 1. maj.

Delavstvo, organizirano v Savezu tramvajskih radnika, je odločno nastopilo proti temu poslabšanju, ki ni danes niti najmanj utemeljeno, saj je znano, da ima direktija tramvajeva vsako leto velikanske dohodke in ne more z nikomur opravičiti zmanjševanje že itak niskih delavskih plač.

Mi izjavljamo beograjskim sodrugom našo solidarnost v njihovom boju ter jim želimo, da ta boj končajo s polnim uspehom.

VSAK ŽELEZNIČAR NAJ BO ORGANIZIRAN V UJEDINJENEM SAVEZU ŽELEZNIČARJEV JUGOSLAVIJE.